

VERGİDE GÜNDEM

M. FATİH KÖPRÜ fatih.kopru@tr.ey.com
www.vergidegundem.com

Vergisini zamanında ödeyene yüzde 5 indirim...

GEÇEN MART AYINDA YAYIMLANAN BİR YASAYLA, BEYANNAMELERİNİ ZAMANINDA VERİP, VERGİSİNİ ZAMANINDA ÖDEYEN MÜKELLEFLERE GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMELERİNDE HESAPLANAN VERGİNİN YÜZDE 5'İ KADAR İNDİRİM İMKANI SAĞLANMIŞTI. İNDİRİM, 1 OCAK 2018 TARİHİNDEN İTİBAREN VERİLEN GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMELERİ ÜZERİNDEN HESAPLANACAK.

Vergisini zamanında ödeyen ve hiç vergi borcu olmayan yani vergiye uyumlu mükellefleri bir miktar da olsa mükafatlandırmak amacıyla hazırlanan vergi indirimine ilişkin düzenleme nihayet hayata geçiyor. Geçtiğimiz mart ayında çıkan bir yasa (6824 sayılı) uyarınca kapsama giren mükellefler hesaplanan gelir ve kurumlar vergileri üzerinden yüzde 5'lik bir indirim hakkı kazanıyorlar.

2018 yılının ilk haftasında biz de "vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimi" uygulamasına değinmek istedik.

KAPSAMA GİRENLER

Kurumlar vergisi mükellefleri indirim uygulamasının kapsamına giriyor. Ancak finans ve bankacılık sektöründe faaliyet gösterenler, sigorta ve reasürans şirketleri ile emeklilik şirketleri ve emeklilik yatırım fonları indirim imkanından yararlanamıyorlar.

İndirim uygulaması gelir vergisi mükelleflerinden ise sadece ticari, ziraai veya mesleki faaliyette bulunanlar için geçerli. Yani esnaflar, beyanname veren büyük çiftçiler ve serbest çalışan doktor, avukat, mimar, mali müşavir gibi serbest meslek erbabı bu indirim uygulamasının kapsamına giriyor.

NE ZAMAN BAŞLIYOR?

Yasa genel olarak 8 Mart 2017'de yürürlüğe girdi. Ama indirim uygulaması 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri için geçerli. Bir başka anlatımla, vergi indiriminden ilk olarak 2018 yılının mart ve nisan aylarında verilmesi gereken 2017 yılına ilişkin gelir ve kurumlar

gelir yüzde 5'i, ödenmesi gereken gelir veya kurumlar vergisinden düşülerek kalan tutar ödenmek suretiyle indirim imkanından yararlanılmış olacak. Ancak hesaplanan indirim tutarı her hâlükarda 1 milyon liradan fazla olamıyor. Tutar sabit değil, önümüzdeki yıllarda yeniden değerlendirilerek artırılarak dikkate alınacak.

Örneğin 2017 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde 60 bin lira matrah beyan eden ve 11 bin lira geçici vergi ödemesi bulunan bir kurumun, indirim şartlarını sağladığı varsayımına göre, 2018 Nisan ayında vereceği kurumlar vergisi beyannamesinde yararlanacağı indirim ve ödeyeceği kurumlar vergisi tutarları aşağıdaki gibi hesaplanacak.

Ticari, ziraai veya mesleki kazancın

Örnek bir mükellefin kurumlar vergisinde yararlanacağı indirim

2017 yılına ilişkin kurumlar vergisi matrahı	60.000
Hesaplanan kurumlar vergisi (% 20)	12.000
Ödenen geçici vergiler (-)	11.000
Ödenmesi gereken kurumlar vergisi (12.000-11.000)	1.000
Mahsup edilecek vergi indirimi (12.000 x % 5)	600
Ödenecek kurumlar vergisi (1.000-600)	400

vergisini beyannameleri için yararlanabilecektir.

Özel hesap dönemine sahip kurumlar da 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren verecekleri kurumlar vergisi beyannamesinde bu indirim imkanından yararlanabilecekler.

İNDİRİM ORANI VE HESAPLAMA

İndirim oranı yüzde 5 olarak belirlenmiş durumda. Buna göre yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan ver-

diğer gelir unsurlarıyla birlikte beyan edilmesi durumunda, gelir vergisi mükelleflerinin yararlanacağı vergi indirimi tutarı, bu faaliyetler nedeniyle beyan edilen kazançların toplam gelir vergisi matrahı içerisindeki oranı dikkate alınarak suretiyle hesaplanan gelir vergisi esas alınarak tespit ediliyor.

ZAMANINDA BEYAN VE ÖDEME

Söz konusu indirimden yararlanabilmenin bazı koşulları var. İlk ko-

şul, indirim hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıla ait vergi dairesine verilmesi gereken vergi beyannamelerinin kanuni süresinde verilmiş olması. Yani ilk olarak 2018 yılının mart ve nisan aylarında verilecek olan 2017 yılına ilişkin gelir ve kurumlar vergisi beyannamesinde bu indirim imkanından yararlanacak olan mükelleflerin, 2017, 2016 ve 2015 yıllarına ilişkin vergi beyannamelerini kanuni süresinde vermiş olması gerekiyor.

Vergi beyannameleri dendiği için sadece gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinin değil bütün beyannamelerin (KDV, ÖTV, muhtasar gibi) yasal süresinde verilmiş olma şartı bulunuyor.

Kanuni süresinde verilen bir beyannameye ilişkin olarak sonradan düzeltme amacıyla veya pişmanlıkla beyanname verilmiş olması durumunda bu şart ihlal edilmiş sayılmıyor.

Bununla bağlantılı ikinci koşul da, yukarıda belirtilen üç döneme ilişkin vergi beyannameleri üzerinden tahakkuk eden vergilerin kanuni süresinde ödenmiş olması. Ancak her bir beyanname itibarıyla 10 liraya kadar yapılan eksik ödemeler bu şartın ihlali sayılmıyor.

RAPOR OLMAMALI

Bir diğer koşul da yine aynı yıllar (indirim hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıl) içerisinde haklarında beyana tabi vergi türleri itibarıyla ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması.

Ancak yapılan tarhiyatın, indirimin hesaplanacağı gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken süreden önce kesinleşmiş yargı kararlarıyla veya uzlaşma ya da düzeltme hükümlerine göre tama-

men ortadan kaldırılmış olması durumunda bu şart ihlal edilmiş sayılmıyor.

İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıla ilgili olarak sonradan da vergi incelemesi yapılabilir. Bu inceleme sonucunda söz konusu yıllardan biri için ikmalen, resen veya idarece tarhiyat yapıp bu tarhiyat kesinleşirse, indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergilerin geri ödenmesi gerekiyor. Ancak bu durumda vergi ziyai cezası kesilmiyor.

VERGİ BORCU OLMAYACAK

Bir de indirimin hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla vergi aslı (vergi cezaları dahil) bin liranın üzerinde vadesi geçmiş borcun bulunmaması şartı aranıyor.

Söz konusu bin liralık borcun hesabında Maliye Bakanlığı'na bağlı vergi daireslerine verilmesi gereken vergi beyannameleri üzerine tahakkuk eden vergi aslı ile vergi cezalarının (vergi ziyai cezası, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları) toplamı dikkate alınırken, borcun hangi döneme ait olduğunun önemi bulunmuyor.

KAÇAKÇILIK FİLLERİ

Vergi Usul Kanunu'nun 359. maddesinde kaçakçılık fiilleri ve cezaları yer alıyor. Naylon fatura düzenlemek, kullanmak, defter belgeleri tahrif etmek, muhasebe veya hesap hilesi yapmak gibi fiiller kaçakçılık suçu kabul ediliyor.

İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki dört takvim yılında 359'uncu maddede sayılan bu ve buna benzer fiilleri işlediği tespit edilenler de vergi indirimi imkanından yararlanamıyorlar. Buna göre örneğin 2018 yılında ilk defa 2017 yılına ilişkin gelir ve kurumlar vergisi beyannamesine ilişkin olarak bu indirim imkanından yararlanmak

isteyen mükellef için 2013 ilâ 2017 yıllarında kaçakçılık fiillerini işlediğine dair tespit olmaması gerekiyor.

SADECE MAHSUBEN İADE

İndirim uygulamasına ilişkin yukarıda bir örnek vermiştik. Bunda da görüleceği üzere hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden öncelikle yıl içinde kesinti yoluyla ödenen vergiler ve geçici vergiler, ardından da hesaplanan indirim tutarı düşülüyor. İndirim tutarı hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinin yüzde 5'i olarak hesaplandığı için bu tutar bazı hallerde ödenmesi gereken gelir veya kurumlar vergisinden daha fazla olabiliyor.

Bu şekilde mahsup edilemeyen indirim tutarı için nakden iade talebinde bulunulmuyor. Sadece diğer vergilerinden (geçici vergi, KDV, muhtasar gibi) mahsubuna izin veriliyor. Ancak bunun da bir süresi var. En geç indirimin hesaplandığı gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihi (ilk uygulamada 25 Mart ve 25 Nisan 2018) izleyen bir tam yıl içinde bu mahsubun yapılması gerekiyor. Mahsup bu süre içinde yapılmazsa kalan tutarın iade hakkı kaybedilmiş oluyor.

Kapsama giren mükelleflerin yukarıda sayılan koşulların hepsini bir arada sağlaması gerekiyor. Bir defa bile olsa vergi beyannamesini zamanında vermemiş olan ya da ödemeyi bir gün bile olsa geciktirmiş olanlar bu hakkı kaybediyorlar. Bunun yanında daha da önemlisi, indirimden yararlanan yıla ilişkin olarak sonradan yapılan vergi incelemesinde tarhiyat yapılması halinde, tarhiyatın kesinleşmesi şartıyla, yararlanan indirim tutarının geri alınması. Yani bu indirimden yararlanmak isteyen mükelleflerin sadece bugünü ve geçmişini değil aynı zamanda geleceği de görebilmesi gerekiyor. Bütün bunlar düşünüldüğünde koşulların tamamı sağlansa da indirim hakkından yararlanmak gerçekten cesaret istiyor...

